

تهران مانند سایر شاخص‌ها متعلق به سال ۹۲ است که در این سال ارزش بازار به بالای ۳۸۴ هزار میلیارد تومان می‌رسد که تفاوت بسیار زیادی با سال پایانی دولت دهم دارد. گرچه در سال ۹۳ ارزش بازار به ۲۷۹ هزار میلیارد تومان می‌رسد ولی در سال گذشته این ارزش به بیش از ۳۴۶ هزار میلیارد تومان و در ۱۰ ماهه امسال به ۳۳۳ هزار میلیارد تومان افزایش می‌یابد.

خوشبینی سهامداران به آینده بازار

نسبت میان قیمت و درآمد هر سهم شرکت را نسبت قیمت به درآمد یا نسبت P/E می‌نامند. اگر نسبت P/E یک شرکت بیشتر از شرکت دیگر باشد، نشان دهنده این است که بازار نسبت به درآمد سهام شرکت در آینده خوشبین است. حال هرچه بر نسبت قیمت به درآمد کل بورس تهران افزوده شود نشان دهنده این است که سهامداران به آینده بازار و سوددهی آن خوشبین تر شده‌اند.

در حالی که این نسبت در سال ۱۳۹۱ برابر با ۵.۳۵ بود در سال بعد از آن این نسبت به ۷.۱۰ افزایش می‌یابد. هرچند در سال ۱۳۹۳ این نسبت به ۵.۴۳ کاهش می‌یابد اما باز هم از عدد سال ۹۱ بیشتر است. در سال ۹۴ یک بار دیگر این نسبت رشد قابل توجهی را تجربه می‌کند و به ۷.۴۵ می‌رسد که حتی از اوج سال ۹۲ نیز بیشتر است. در ۱۰ ماهه سال جاری بار شد دوباره نسبت P/E بورس تهران به ۷.۵۵ می‌رسد.

رشد ۱۰۸ درصدی شاخص کل بورس تهران

بررسی روند حرکتی شاخص کل بورس نیز در دوره فعالیت دولت یازدهم حاکی از افزایش دوبرابری این شاخص است. در سال ۹۱ شاخص کل بورس تهران ۳۸۰۴۱ واحد بود که در سال بعد از آن به دوبرابر افزایش می‌یابد و به ۷۹۰۱۵ واحد می‌رسد. در سال ۹۳ این شاخص به ۶۲۵۳۲ واحد بازمی‌گردد ولی در سال ۹۴ شاخص کل بورس تهران خود را به ۸۰۲۱۹ واحد می‌رساند. در ۱۰ ماهه سال جاری نیز شاخص کل بورس عدد ۷۹۳۸۲ واحد را نشان می‌دهد. بدین ترتیب شاخص کل در ۱۰ ماهه امسال نسبت به سال پایانی دولت دهم ۱۰۸ درصد رشد داشته است.

افزایش چشمگیر سرمایه‌گذاری خارجی در بورس

در دوره فعالیت دولت یازدهم بازار سرمایه و بورس تنها برای سرمایه‌گذاران داخلی جذاب نبوده است و بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی نیز وارد بازار سهام ایران شده‌اند. به گونه‌ای که مقایسه ارزش ریالی سرمایه‌گذاری خارجی وارد شده در بازار سرمایه سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۰ ماهه سال ۹۵ نشان دهنده افزایش ۱۵ برابری یا ۱۴۱۵ درصدی است.

در حالی که در سال ۱۳۹۱ تنها ۸۷ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری خارجی جذب بازار سهام شده است که این رقم در سال ۱۳۹۲ با رشدی قابل توجه به ۱۱۷ میلیارد تومان می‌رسد، اما از سال ۱۳۹۲ رشد تصاعدی سرمایه‌گذاری خارجی در بورس ایران آغاز می‌شود و در دوران پاسبارجام که تحریم‌ها علیه ایران لغو می‌شود این روند به اوج خود می‌رسد. بدین ترتیب در سال ۱۳۹۳ بالغ بر ۲۵۸ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری خارجی جذب بازار سرمایه ایران شده که این رقم در سال ۹۴ به دوبرابر یعنی ۴۱۶ میلیارد تومان افزایش می‌یابد.

در ۱۰ ماهه سال جاری به وضوح می‌توان تأثیر اجرایی شدن برجام و لغو تحریم‌ها را در ورود سرمایه‌گذاران جدید خارجی به بورس ایران مشاهده کرد به گونه‌ای که به یک باره سه برابر شده و به رقم ۱۳۰۰ میلیارد تومان می‌رسد. روندی که کارشناسان اعتقاد دارند در سال‌های آتی ظرفیتی بسیار بالاتر خواهد داشت. مقایسه سرمایه‌گذاری ۳۹ میلیارد تومانی مرداد ۱۳۹۲ (آغاز به کار دولت یازدهم) با ۱۳۰۰ میلیارد تومانی در بهمن ماه ۱۳۹۵ نیز حاکی از رشد ۳۳ برابری سرمایه‌گذاری خارجی در دولت یازدهم است.

عکس: ابوالفضل نسایی/ایران

روزهای سر شلوغی «حافظ»

«شاخص کل» بورس در ۱۰ ماهه امسال نسبت به سال پایانی دولت دهم ۱۰۸ درصد رشد داشت

سیاوش رضایی/بازار سرمایه با وجود تمام تهدیدها و کاستی‌هایی که دارد در دولت یازدهم یکی از طلایی‌ترین دوره‌های خود را در عمر ۴۸ ساله خود تجربه کرده است. البته در سال‌های فعالیت دولت یازدهم این بازار با نوسان‌هایی که در ذات آن قرار دارد روبه‌رو بوده است، اما در مجموع زمانی که شاخص‌های کلیدی بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس را بررسی می‌کنیم شاهد جهش اکثر این شاخص‌ها هستیم. در ابتدای فعالیت دولت یعنی در سال ۱۳۹۲ بواسطه تغییراتی که در عرصه اقتصاد رقم خورد و اطمینان و اعتماد راهی بازار شد، شاخص کل بورس به همراه بسیاری از شاخص‌های دیگر برخی از رکوردهای تاریخی را جابه‌جا کردند. دردی ماه همین سال شاخص کل با رسیدن به رقم ۸۹ هزار و ۵۰۰ واحد بالاترین رکورد شاخص را به ثبت رساند. البته پس از این اوجگیری بی‌سابقه سال ۹۲ در سال بعد (۱۳۹۳) از سرعت رشد بازار کاسته شد و بازه شاخص کل بورس تهران منفی شد ولی همان گونه که اشاره شد در اکثر شاخص‌های با اهمیت روند رشد در تمام سال‌های فعالیت دولت یازدهم ادامه یافت. در دولت یازدهم کاهش قیمت نفت بر بازار سرمایه تأثیر گذاشت، اما تلاش بسیاری شد تا این تأثیرات منفی به حداقل برسد. حل و فصل فرمول قیمت خوراک پتروشیمی‌ها، اتفاق مثبت دیگری بود که در دولت یازدهم میسر شد. در شاخص نفوذ بازار سرمایه، در ابتدای دولت یعنی مرداد ۹۲ بالغ بر ۶۰۵ میلیون نفر کد معاملاتی داشتند که این رقم در بهمن ماه امسال به ۸۴۹ میلیون و ۸۴۹ هزار نفر رسیده که حاکی از رشد ۶۷ درصدی آن است. این شاخص می‌تواند با عملیاتی شدن سهام عدالت، تعداد سهامداران کشور را به بیش از ۵۰ میلیون نفر افزایش دهد.

رشد ۲ برابری ارزش معاملات بورس تهران

ارزش معاملات به‌عنوان یک شاخص کلیدی در بورس اوراق بهادار تهران از ۲۶۴ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۱ تا ۹۳۰۸ درصد رشد به بیش از ۵۱۲ هزار میلیارد ریال در ۱۰ ماهه سال ۹۵ رسیده است که نشان دهنده رشد نزدیک به دوبرابری (۱۰۹۳) آن است. رقم ۲۶۴ هزار میلیارد ریالی ارزش معاملات بورس تهران در سال ۱۳۹۱ با یک باره به ۳۰۶ برابری (۲۶۹ درصد) به ۹۷۵ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۲ رسید، رقمی که در سال ۱۳۹۳ چنین رشدی را تجربه نکرد و به ۵۵۹ هزار میلیارد ریال کاهش یافت. اما در سال ۱۳۹۴ دوباره روند صعودی ارزش معاملات از سر گرفته شد و به ۵۶۱ هزار میلیارد ریال رسید. تنها در ۱۰ ماهه سال جاری نیز این رقم عدد ۵۱۲ هزار میلیارد ریال را پشت سر گذاشته است.

حجم معاملات رو به صعود

حجم معاملات در بورس تهران نیز شاخص دیگری است که رشد بازار سرمایه را در دولت یازدهم تأیید می‌کند. مجموع حجم معاملات صورت گرفته در بورس تهران طی سال ۱۳۹۱ بالغ بر ۸۰۱۷۰ میلیون سهم بوده است که این رقم بار شد

۲۰۳ برابری به ۱۸۹،۷۹۴ میلیون سهم در سال ۱۳۹۲ می‌رسد. در سال ۹۳ که از شتاب رشد بازار کاسته می‌شود این حجم به ۱۶۵،۴۹۹ میلیون سهم بازمی‌گردد اما در سال ۹۴ یکبار دیگر رشد کرده و به ۲۲۸،۰۹۰ میلیون سهم می‌رسد. با تداوم این رشد تنها در ۱۰ ماهه امسال حجم معاملات بورس تهران همچنان بالاتر از ۲۰۰،۸۰۲ میلیون سهم است. بدین ترتیب مقایسه کل سال ۱۳۹۱ با ۱۰ ماهه ۹۵ حاکی از رشد ۲۰۵ برابری یا ۱۵۰ درصدی آن است.

تقویت چشمگیر ارزش بازار

ارزش کل بازار سرمایه از ۲۴۴ هزار میلیارد تومان در ابتدای دولت یازدهم، اکنون به بیش از ۶۳۵ هزار میلیارد تومان رسیده که فقط ۱۲۰ هزار میلیارد تومان آن مربوط به صندوق‌های با درآمد ثابت است.

ارزش بازار بورس تهران نیز به‌عنوان یکی از بورس‌های چهارگانه از ۱۷۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۱ تا ۱۰ ماهه سال جاری به بیش از ۳۳۳ هزار میلیارد تومان رسیده است که حتی مقایسه این دو عدد نیز حکایت از رشد ۱۰۹ برابری یا ۹۵ درصدی این شاخص دارد. البته بالاترین رقم ارزش بازار بورس

مقایسه شاخص‌های بازار سرمایه از سال ۱۳۹۱ تا ۱۰ ماهه ۱۳۹۵

سال	حجم معاملات در بورس تهران (میلیون سهم)	ارزش معاملات در بورس تهران (میلیارد ریال)	ارزش بازار بورس تهران (میلیارد ریال)	بازده شاخص کل بورس تهران	شاخص کل بورس تهران	ارزش بازار بورس تهران (میلیارد ریال)	نسبت قیمت به درآمد بورس تهران	مجموع ارزش ریالی سرمایه‌گذاری خارجی (میلیارد ریال)
۱۳۹۱	۸۰۱۷۰	۲۶۴,۳۷۱	۴۸۱,۴۲۱	۴۶,۸۴	۳۸,۰۴۱	۱۰۷,۰۷۱	۵,۳۵	۸۷۸
۱۳۹۲	۱۸۹,۷۹۴	۹۷۵,۷۱۹	۹۶۸,۶۳۰	۱۰۷,۷۱	۷۹,۰۱۵	۲۹۱,۲۴۸	۷,۱۰	۱,۱۷۲
۱۳۹۳	۱۶۵,۴۹۹	۵۵۹,۳۵۲	۷۹۴,۲۲۸	۲۰,۸۶-	۶۲,۵۳۲	۳۳۲,۴۴۷	۵,۴۳	۲,۵۸۲
۱۳۹۴	۲۲۸,۰۹۰	۵۶۱,۰۶۷	۹۳۵,۲۱۴	۲۸,۰۲۸	۸۰,۲۱۹	۴۵۳,۴۹۳	۷,۴۵	۴,۱۶۹
۱۳۹۵ ده ماهه	۲۰۰,۸۰۲	۵۱۲,۳۹۹	۹۶۷,۸۹۱	۱۰۴-	۷۹,۳۸۲	۳۴۲,۹۹۰	۷,۵۵	۱۳,۳۰۸